

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi și Duminecă.

Prețulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmonda 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 7.

Joi, 24 Ianuaru 5 Februaru

1880.

Scrisoarea maresialului Moltke.

Brasiovu 23 Ianuaru 1880 st. v.

În momentul cându toța lumea europeană e neliniștită, pentru că guvernul germanu cere sprijin armatei, betranulu maresialu Moltke, care a raportat cele mai mari victorii ale secolului, într-o scrisoară adresată unui lucratoriu din Saxonia, care l'a fostu rogatu se întrevina în favoarea unei reduceri a armatei, se declara pentru pace, d'ér' adauge în data — în modu destulu de caracteristicu — că această pace de toti dorita va sosi numai atunci, cându toate popoarele voru ajunge la convicțiunea, că ori-ce rebelu, și celu mai victoriosu, este o nenorocire națională.

Maresialulu Moltke, care a condusu ostile germane în luptele sangerose dela Königgrätz și Sedan, spera, că va sosi acestu timp de aur, cându popoarele voru ajunge la o convicțiune mai bună și mai demnă de omenire. Elu ne arata în departare un idealu de acele frumoșe și mari, de cari este fertila fantasi'a conationaliloru sei, ne descopere înse totodata, că pentru că se ajungemu la acea țintă sublîmă a păcii între omeni, trebuie se mai trecemu înca printr'o mare vastă de sânge, versatu în vîna de către popore pentru esecutarea politicii principiloru și a guverneloru.

Ce-i dreptu Moltke ia în apearare, în scrisoarea ce-o reproducemu mai josu, pe principi și pe guverne, cari, dice, asemenea dorescu se véda micșionate sarcinele grele militare, d'ér' nu ne este chiaru germani'a celu mai viu exemplu pentru aceea, că în popoarele ci dinastiele voiescu și facu de regula răscolite? Abstragendu dela rebelulu în contra Austriei, nu a fostu poporul germanu împinsu de guvernulu seu chiaru și 'n rebelulu „naționalu“ în contra Francesiloru? Regimentele bavarese, saxone și a. a. ôre s'au dusu de bună voie înaintea Parisului? E dreptu, că mai în urma, după ce ostile au fostu puse în mișcare rebelulu a devenitu popularu, d'ér' poporul germanu în realitate nu a doritu rebelulu în Franța.

Maresialulu Moltke știe foarte bine cătu de nemulțumitu este în adeveru poporul germanu cu situațiunea gravă, espusa, ce ia creat'o victoriele raportate la 1870/71. De aceea ni se pare, că marele beliduce a avutu de scopu cu scrisoarea, ce a adresat'o în modu demonstrativu unui simplu lucratoriu, de a mulcomi pe poporul germanu, care trebuie se fia foarte iritatu prin noșele meseri proiectate.

Din scrisoarea lui Moltke s'ar' mai poté deduce că poporul germanu a ajunsu séu e aprôpe de a ajunge la cunoscinti'a, că rebelulu ultimulu cu Francezii, desi victoriosu, a fostu o nenorocire națională. În adeveru, teori'a ce o desvôlta Moltke are multa însemnatate reală tocmai pentru Germani. Déca ni se vedu acuma siliti a stá armati p'na în crestetu unu veacu de omu, caus'a este totu rebelulu înaintu, luarea Elsatiei și a Lotaringiei dela Francezii.

Rebelulu nasce rebelu. Acést'a o semte poporul germanu și nimenea nu-i poté bagá vîna, déca nu prea priveșce cu încredere în viitoriu. De multeori Germanii își voru fi gândindu, că pentru fericirea lor nu este de lipsă că se se sustienă cu ori-ce prețiu creațiunea lui Bismarck în form'a aceea, pe care voiescu se io dé elu. Moltke vine acuma și-i mangană cu dur'a necesitate și c'unu viitoriu mai ferice.

Cându va sosi acea epocă fericită de care vorbesce maresialulu Moltke? Elu însuși o crede foarte departe, o face dependentă de o creștere mai bună și glorioasă a morala a poporeloru. Este greu a prezice ce mai are se urmeze în cursulu vécuriloru, deosebi înse că rebelulu nu va încetá niciodată p'na cându nu mai fi omeni, cu pasiuni omenesce, au prețiu o mulți cugetatori, mai mari că maresialulu Moltke.

Înaintarea în creșterea poporeloru nu a pututu se domolésca nici p'na acuma furi'a rebeliloru, de aceea frumoșele cuvinte ale beliducelului germanu nu potú avé sub împregiurările de față decâtu însemnatatea unei reclame pentru armare și rebelu.

Cronic'a evenimentelor politice.

Bilantiulu anului 1879 pentru Ungari'a s'a încheiatu. Resultatulu lui este foarte nefavorabilu. În cuartulu din urma (Octobre, Novembre și Decembre) veniturile au fostu cu 3.15 milioane mai puține că în anulu 1878, pre cându spesele s'au maritu în aceeași proporțiune. Acést'a constituie în nefavoarea visteriei o diferință de 6.22 milioane. Ceea ce e mai tristu — dice „P. J.“ — e faptul, că bilantiulu arata, că 4.666,708 florini s'au încassatu mai puțin din darile directe, ceea ce dovedesce, că poporațiunea Ungariei n'a potutu plati atât'a dare în anulu acést'a că în 1878. D'ér' se dovedesce totodata că a și consumatu mai puțin cu 218,008 florini. Déca esaminamu mai departe plusulu încassariloru, vedemu, că drumurile de feru ale statului au adusu cu 683,567 fl. mai multu în cuartalulu ultimulu decatu în 1878, apoi venitululu monopolulu de tabacu s'a urcatu cu 503,681, care va se dica s'a fumatu mai multu în 1879 (pôte de desperare!) Mai departe procesele au adusu cu 30,873 fl. mai multu, loteriile cu 43,365 fl. și furtulu de lemne din paduri cu 341,051 fl. mai multu. Va se dica, progressamulu în fumatu, în purtarea de procese, în joculu de loteria și în furturi de lemne. Unu semn acést'a, care numai bine nu ne poté prevedé. Veniturile cuartalulu ultimulu în totalu dau sum'a de 61.829,504 florini (la 1878 au fostu: 64.979,550 fl.) pre cându spesele ordinare facu: 52.192,664 fl. (la 1878: 49.115,997 fl.)

Din bilantiulu generalu alu anulu trecutulu se vede mai departe, că veniturile Ungariei au fostu de 220.7, ear' spesele de 248.99 milioane, că prin urmare deficitulu este de 28,286,405 florini. Déca la acestu deficitu preliminaru se voru adauge chiaru și toate creditele suplementari totu mai remane unu plus de 1.5 milioane. Deficitulu prin urmare nu numai, că nu a scadiutu, d'ér' s'a urcatu într'unu modu neasteptatu, cu toate, că în totu anulu trecutulu nu s'a cheltuitu nici unu banu pentru scopuri productive, cu toate, că s'au redus sumele întrebuintiate pentru instrucțiunea publică s. a. după potință, cu toate că esecutorii pentru impositu au atacatu de multu averea poporațiunii. În mania tuturoru acestoru fapte deficitulu este aprôpe de treidiece milioane!

Și nici, că se poté prevedé, cându și cumu va luá finitu acestu deficitu alu financeloru statului ungurescu, căci numai dobândile dela rent'a de aur au facutu în 1879 deja 17.79 milioane și se voru mari din anu în anu, de ôrece unu deficitu trage cu necesitate pe altulu după sine. O emisiune nouă de rente va fi necesaria. Cum se voru fini înse toate aceste? Un'a e, că si siguru, că déca veniturile statului voru deveni din ce în ce mai mici și déca cheltuielile se voru înmulți în aceeași proporțiune, atunci trebuie se urmeze aceea, ce se întempla sub asemeni împregiurări în economi'a privată, și acést'a este bancrut'a. . .

După cumu amu presupusu, marele Grünwald Béla, după ce a vedutu, că nu i se primesce proiectulu de reforma a administratiunii, a adresatu o scrisoară către presedintele partidei liberală (tiszaiane), în care declara esirea s'a din sinulu partidei. „Am vedutu — dice Grünwald în acea scrisoară — că m'am înselatulu în presupunerea mea, după care guvernulu și partid'a lui ar' fi petrunsi, că inițierea unei politice interioare croite pe mare și câștigarea mediuloceloru necesarie de putere este interesulu celoru dela cârma. Votulu

d-vôstre mi-a doveditu, că partid'a liberală nu e aplecată de a primi în programulu ei problemele enumerate în propunerea mea. E d'ér' naturalu, că nu mai potú fi membru alu unei partide, a careia scopuri și nisuintie politice nu mai consuna cu ale mele, ba potú dice, că în privința celoru mai însemnate interese ale Ungariei diferu de ideile mele.“ — Asia d. Grünwald. După cetirea scrisoarei sale de adio d. Max Falk a aflatu de lipsa a declará, că neprimirea propunerei Grünwaldiane de către clubulu liberalu nu însemna înca o respingere a ideiloru, ce le contine (!) D. Falk înca e unulu din aceia, cari consentu cu concluziunile lui Grünwald, de aceea face declarațiunea de mai susu, după care clubulu iea la cunoscintiă esirea lui Grünwald din sinulu partidei. „Se iea-i pe unulu și se dai cu elu în celalaltu!“

Cerculu relațiuniloru oficiale permante ale Romani'e cu statele europene, mari și mici, se largesce din ce în ce. Acuma anunția „Monit. of.“ din Bucuresci, că guvernulu M. S. regelui Tieriloru-de-Josu a stabilitu dillele aceste prin nota oficială, remisă d-lui ministru alu afaceriloru străine, relațiuni normale și permanente cu Romani'a că statulu independentu.

„Monit.“ anunția totodata, că M. S. regele Greciei a legatu asemenea, aceleși relațiuni cu Romani'a, înca de mai multe dille, primindu și aderandu la numirea dlui C. Esarcu că ministru romanu la curtea regatului elenu.

Trebuie se mai revenimulu la importantulu discursu alu baronulu Hübner, ținutu în ședința delegațiunii austriace la 27 Ian. a. c. asupra situațiunii generale în Europ'a. Br. Hübner e unulu din cei mai distinși diplomati și barbati de statulu Austriei, elu a jucatulu unu rol însemnatu înca că ministru alu justiției în cabinetulu Goluchovski. Br. Hübner e totodata istoricu, elu a publicatu mai multe opuri istorice, prin care și-a câștigatu unu renume.

Br. Hübner a trecutulu în revista, încependu dela tierile apusane, toța Europ'a. Franța, dice elu, are de a rezolvá o problema grea, aceea a consolidării republicei, pe care Thiers o numiea republică conservativă, cercurile oficiale de adio numescu „necesaria“, ear' elu se mulțimesce a o numi „republică posibilă.“ Unii dicu, că o se reușesca republic'a, alții dicu, că nu va reuși. Într'unu punctu înse trebuie se convina cu totii, că adeca déca o încercare mai de multe-ori n'a reușitu, atunci poté se nu reieși nici acuma. În fine, întrebă îngrijiatu, că ôre se va poté Franța opri pe calea ce a apucatu, séu că se va cufundá în nomolulu comunei? Și acést'a comuna, după parerea lui, ar' deveni acuma nu numai d'omn'a Parisului, ci a întregii Franței, ar' dispune peste armata, finace și administratiune. Asia ceva se poté întempla, și posibilitatea acést'a este unu punctu negru pe orizontu.

Trecendu la Germani'a, vorbitorulu dice, că după rebelulu dela 1866 relațiunile austro-germane erau foarte încordate, d'ér' încetu au începutu se cunósca și unii și alții, că interesele ambeloru state recerú o strînsă legatură și amicitia între ele. Acést'a împaciune n'a venitulu de susu, ea s'a nascutu spontanu în anim'a ambeloru natiuni, ceea ce face, că aceste relațiuni intime se fia durabile.

„Relațiunile nôstre cu Russi'a — adauge Hübner, — pe cătu știu eu nu au fostu de locu turburate în timpulu conflictulu ultimulu oriental. Între ambele curți imperatescu a esistatu necurmatulu cea mai cordială relațiune amicală. Regretu înse, că nu potú afirmá totu astfelu și de opiniunea publică din Russi'a și de o parte a opiniunii publice din Austro-Ungari'a. Diarele dovedescu acést'a în deajunsu și eu însuși m'am con-

Respunsu D-lui Pasc'a.

(Urmare.)

Capii bisericeii romane ni-au ascuratu, ce e dreptu, ritulu, institutiunile nostre deosebite si limb'a romana in biserica, der' n'au trasu inca pe nimene la respundere, deca le-a vatamatu pe aceste. Unde sunt d. e. forurile nostre matrimoniale tractuale seu protopopesci? Pentru ce nu se restatuescu aceste dupa atate cereri ale nostre? Si scii d-le Pasc'a, ce reu se incuiba prin denegarea acestei juste cereri a nostre in sinulu poporului? Se strica moravurile pure ale poporului si sant'a taina a casatoriei 'si perde tota vedit'a in ochii lui. Ce mai multi dintre cei ce au cause matrimoniale, ne avendu timpu si spese de a caletori pe la Gherla si paciintia de a astepta luni intregi, ba ani, dupa decisiune, se despartiescu ei insisi si traiescu in concubinatu, ce, orecandu, era cea mai mare rusine la poporul nostru. Der' forurile matrimoniale protopopesci totu nu se restatuescu, pentru ca romano-catolicii n'au asia ceva, era noi trebuie se fimu intru tote, ca s'ei. Reformatii au foruri de aceste si le folosescu forte bine si spre indestulirea credintiosiloru, crutiandu lucru forte multu consti-toriului lor; ei der' aceste sunt la reformati, apoi deca le-amu ave si noi, precumu le am avutu, am semen'a reformatiloru, quod Deus avertat. Fia der' bune seu rele, deca le au si reformatii, none nu ni trebuiescu; ar' fi pecatu a le ave si folosi, precumu este apostasia a lauda zelulu religiosu alu reformatiloru.

Apoi Rom'a nici nu ne-ar' silf se abdicemu de ritulu, limb'a si datinele nostre, au acolo mai buna tactica, decatu se de cu bat'a in balta, si amu fi castigati pentru acest'a cu incetulu si pe nevedite, pentru ca: „Quid magis est durum saxo, quid mollius unda? dura tamen moli saxa cavantur aqua.“ Totudeuna se afla omeni, cari cugeta, ca ei diregu, apoi suntu dirigeti de altii. E vechi'a dicala germana: „Oft glaubt man zu schieben und man wird geschoben.“ (De multe ori cugeta omulu, ca impinge elu, der' este impinsu de altii.) Prin unii, ca acestia, ne ducu cei din Rom'a cu incetulu catra finea greco-catolicismului. Tote lucrurile omenesci si asi'a si bisericeii romano-catolica este espusa la stramutari. En cugeta d-le Pasc'a, cumu au mersu trebile in bisericeii nostra gr.-cat. romana la inceputu si cumu mergu astadi; adu-ti aminte de invetiaturile mantuitoriului despre iubirea de aprapelui si chiaru a inamicului si apoi de „auto-da-fé“-urile din Spania, cari au duratu pena catra finea secului alu XVII-le, apoi conchide: ca n'ar' fi bine ore, ca se avem, noi autonomior'a nostra (buna rea, cumu ar' fi,) se o carpacimu, candu si candu dupa trebuintia, se ne invetiamu, pena ceeste inca timpu, a ne lupta in ea si in giurulu ei si in casuri de lipsa se ni aperamu din ea, ca dintr'o cetate, ca soldati deja eserceati si cari cunoscu bine terenulu si sciu, pentru ce se lupta bisericeii, limb'a si natiunalitatea nostra romana. Nu sciti, d-le Pasc'a, ce servitiu mare a facutu natiunalitatii maghiare pe timpul absolutismului autonomior'a bisericeii reformatate?

Si ore se nu se pota elupta autonomior'a bisericeii gr. cat. romane? Intr'unu statu constitutiunalu, cumu se numesce alu nostru, numai nu ni se pota denega none aceea, ce au reformatii, gr.-orientalii si unitarii!? En se ne punemu cu totii in frunte cu Metropolitulu si cu cei trei Episcopi greco-catolici la lupta, apoi se vedemu, ore nu vomu reesi. Romano-catolicii inca au facutu tentative in asta privintia, der' clerulu s'a speriatu de autonomia audiendu, cumu striga deja in leganu. Clerulu romano-catolicu a voitu, a) se faca din autonomior'a tentata „lucus a non lucendo“. b) se ne stringa pe noi gr.-catolicii si mai tare catra peptu, inse s'au vediatu semne pe ceriu, ca mireni romano-catolici nu voru lasa se fia autonomior'a bisericeii lor „lucus a non lucendo“, er' gr.-catolicii au observatu ghiarele de pisica si diuaristic'a romana a datu alarma: astfelu clerulu romano-catolicu a lasatu lucrulu apoi balta. Seu cugetati d-vostra, d-le Pasc'a, seriosu, ca Episcopulu Fogarassy se fia mai dibaciu, mai tare si se aiba mai mare influentia, decatu intregu clerulu romano-catolicu din Ungari'a cu primatele in frunte? chiaru aceea, ca Episcopulu Fogarassy singuru a fostu in stare se elupte pentru dieces'a lui unu felu de autonomia, documentetza, ca si noi ni-amu pota elupta cu cei trei Episcopi si cu metropolitulu astufeliu de autonomia, numai se vremu seriosu. Ba noi si avem autonomia „de jure“ de-si ni

vinsu, ca in Russia domnesce ore-care mah-nire, potu se dicu, o indouiea asupra semtiemintelor de amicitia ale Austro-Ungariei. Acest'a e der' unu reu, pe care trebuie se lu aiba in vedere si guvernulu Russiei, pentru ca in momente critice se pote intempla, ca se fia impinsu de presiunea opiniunii publice la nesce otariri, care ar' turbura pacincele relatiuni dintre ambele imperii, ceea ce eu credu, ca ar' fi o nenorocire atatu pentru ambele imperii, catu si pentru Europ'a.“

„Domniloru, aci imi permitu a observa, ca nu apartinu scolei acelor barbati de Statu, cari arunca la o parte vechile principii si traditiuni pentru cuventulu ca aru fi ruginite. Tote statele mari si mici, betrane si tinere, monarchii si republice, isi au traditiunile si principiile lor, de la care numai arare-ori se departeza, nepedepsite. (Bravo! Bravo!) Si noi avem unu vechiu principiu in privintia Orientului si acestu principiu este urmatorulu: „Interesele de vietia ale monarchiei nu permitu ca peninsul'a balcanica se cada directu seu indirectu sub influentia unei a treia mari puteri. (Bravo! Bravo!) Noi na ne pretindemu a domni in peninsula balcanica, der' nu putemu admite ca se domnesca acolo o alta putere mare, fia ea Rusi'a seu Angli'a seu ori-care alta. Acestu principiu a domnitu necurmatu in Austri'a. Atatu in cercurile conducetore din Vien'a catu si in cele din Petersburg, ide'a de achisitii teritoriale in peninsul'a balcanica e combatuta. Deca deru conducetorii politice externe ai ambelor imperii suntu in acestu puntu uniti, deca anume cei doui ambasadori in Petersburg si Constantinopole voru procede in acestu spiritulu si deca mai cu sema agentii lor din Orientu voru urma in acestu sensu si nu voru face politica de capulu lor si, deca partea cea mai buna din diaristic'a rusa si a nostra voru conlucra pentru inlaturarea nejustificatei porniri a opiniunii publice din Russia: atunci nu vedu, ce aru pota turbura bunele nostre relatiuni cu Russi'a; pote ca nesce noui evenimente din peninsul'a balcanica. Inca o data, n'amu destule cuvinte se accentuezu marea valore, ce punu eu pe o buna intelegere a nostra cu Russi'a.“

„Efectele congresului de la Berlin zacu inca in sinulu viitorului. Fi-voru capabile de esistenza nouele State semisi pe deplinu suverane infintiate in peninsul'a balcanica si multami-se-voru ele cu granitile ce li s'au datu? Afla-va Pört'a elementele necesare pentru introducerea reformelor? Cine scie? Acesta nesecuritate e alu douilea punctu negru pe orizontu, care apasa forte greu asupra Europei. Pentru aceste dou puncte negre, continentulu europenu e inarmatu pena in crescutu; de aceea pacea e o pace armata, care nu ofera nici o garantia pentru viitoru.“

Unu lucratoriu din Liebstedt in Saxoni'a a adresatu maresialulu Moltke o scrisore, rogandulu, ca se se intrepuna cu influentia s'a la imperatulu Wilhelm, pentru ca se micsioreze contingentulu armatei germane. Moltke ia respunsu la acest'a scrisorele dicendu:

„Cine nu ar' impartasi dorintia ferbinte, de a vede usiurandu-se sarcinele grele militare, pe cari a le purta este necessitata Germani'a in urm'a positiunii sale in mediuloculu celor mai puternice state vecine. Principii si guvernele au aceea-si dorintia, der' numai atunci giurstarile voru fi mai fericite, deca voru veni tote poporele la cunoscintia, ca fiecare resbela, fia si victoriosu, este o nenorocire nationala. A face ca acest'a convictiune se devina generala, nu pote nici poterea imperatului, ea pote se iesa numai dintr'o crescere mai buna religioasa si morala a poporeloru, ca unu fructu alu unei desvoltari istorice seculare, pe care noi amendoi nu-o vomu ajunge. —“

Braslovu in 15 Ianuaru 1880.

D-le Redactoru! Mi iau voia a ve raportat cele ce s'au petrecutu si pertractatu in adunantia generala anuala a Reuniunii romane de gimnastica si de cantari in Brasiovu. Acest'a adunantia fusese convocata pe diu'a de Bobotza 6 Ian. v. nu s'a pututu tiené inse in acea di, deorece s'au infaçiatu prea puçini membri. In Duminec'a urmatore (13 Ian.) s'a tienutu adunantia conformu statutelor, cu cati membri au fostu presenti. Nu mi-a trecut prin capu se-i numeru, der' cu parere de reu am vediatu, ca numerulu lor a fostu micu. Destulu, ca adunantia s'a tienutu.

... Dupa ce presedintele D. Ion Lengeru deschise adunantia prin o cuventare, in care cautu prin cuvinte caldure si bine semtite a pune la anima celor puçini presenti frumosele scopuri, ce cautu se le atinga acest'a Reuniune, secretariulu Reuniunii dadu citire raportulu, prin care comitetulu da sema adunantiei generale despre activitatea S'a in decursulu anului 1879. Din acestu raportu se vede, ca comitetulu si-a implinitu cu scumpetate si cu zelu misiunea, ce-i incumbe. Asia numai se pote esplica, ca adunantia luu la cunoscintia acestu raportu fara nici o discussiune. Dupa acest'a se deschide discussiunea asupra diverselor propuneri ale comitetului. Cea mai importanta dintre aceste propuneri mi s'a parutu aceea, care cere: „Ca toti membrii protegatori, ce voru intru in viitoriu in Reuniune, se platessa, odata pentru totdeauna o taxa de inscriere de 5 fl. v. a. Sunt scutiti de acest'a taxa, acei fosti membrii protegatori, cari la invitarea comitetului voru reintra in Reuniune in decursulu anului 1880. Dintre membrii activi, trecendu in categoria membrilor protegatori, remanu scutiti de taxe de inciere, aceia, cari voru fi fostu membri activi celu putinu 5 ani.“ Acest'a propunere dadu ansa la o desbatere contradictoria destulu de lunga, nu atatu asupra principiului, catu mai multu asupra cifrei, floriniloru. . . In fine intelegerea se stabili primindu-se taxa de 3 fl. v. a. Avisu domniloru, cari voru voi a se face membri ai Reuniunii! Grabitive domniloru, ca la anulu pote se aveti a plati mai multu! A dou'a propunere: „Ca dupa fiacare convenire lun'a ce urmeza se-se tiena scola de musica cu membrii, pentru ca astfelu se-se pota crea unu elementu musicalu solidu in Reuniune“, s'a primitu fara nici o discussiune. In modulu acesta crede comitetulu, ca-se va invinge una din cele mai mari greutati, cu care are de a se lupta mai multu. I dorimu din anima reusita deplina! Cele patru convenire colegiali anuali s'a decisu a se da totu dupa modalitatea din trecut, admittendu-se, ca una dupa impregiarari se pota fi o convenire-escursiune. Atata, in privintia raportulu si a propuneriloru comitetului!

In urm'a acestora vine la rondu raportulu d-lui cassieru Theochar Alexi. Din acestu raportu se vede, ca intrarile de bani in cassa represinta sum'a de fl. v. a. 1370.98; era esirile de bani din cassa sum'a de fl. v. a. 1593.73, ceea ce da unu revirementu de fl. v. a. 2964.71 adeca aprupe 3000 fl. Din acesta suma o parte provine din operatiuni financiare, era alta din exercitiulu bugetulu. Fara a schitia mai in detaliu acestu interesant raportu, credu, ca va fi de ajuns a constata, ca averea curata a Reuniunii este astadi de 1865 fl. 63 cr. v. a. Acesta suma arata in modu elocuentu, ca averea Reuniunii in cei doi ani de cassieria ai d-lui Th. Alexi s'a duplicatu. Adunantia a primitu acestu raportu cu viue aplause de „Se traiessa“ hotarindu se se aduca in scrisu multumita d-lui Th. Alexi, pentru zelulu, si ostenela, ce nu pregeta a pune pentru promoverea intereselor Reuniunii. Aci presedintele declara misiunea vechiului comitetu de implinita si provoca adunantia se proceda la alegerea noului comitetu alu Reuniunii. . . Pentru a scapa pe on. adunantia generale de mult'a bataia de capu unulu din membrii presenti — deca nu me insielu — d-lu directoru gimnasiului Stefanu Josifu — propune, a-se realege vechiulu comitetu in blocu cu exceptiunea vice cassierului si a vice conducetoriului gimnastariloru, cari sunt absenti din Brasiovu. On. adunantia din parte-si nu sta multu la tocmela si prin strigate de „Se traiessa“ se proclama noulu comitetu alu Reuniunii romane de gimnastica si de cantari pentru anulu 1880 in personele d-lui Ion. Lengeru, ca presedinte, Ipolitu Iliasievici, vice-presedinte, Art. Fenesianu, vice-conducetoriu, Herman Geyfrig, conducetoru alu corului, Simion Margineanu, vice-conducetoriu, Georgiu Navrea, conducetoriu alu gimnastariloru, Z. Z. Furnicá, vice-conducetoru, I. B. Popp, archivaru, Ion Bozocanu, secretariu, Neculae Oancea, vice-secretariu si G. Zanescu, vice-cassieriu. Dupa proclamarea noului comitetu se pucea la votarea bugetulu exercitiului 1880, care se votetza in 11 posturi, in suma de fl. v. a. 710. Cam in acestu modu s'au petrecutu lucrurile — deca nu me insiela memori'a — la adunantia generala ordinaria a Reuniunii romane de gimnastica si de cantari, din Brasiovu, tienuta in 13 Ianuaru anulu mantuirii 1880. La anulu cu bine!

de facto", numai curagiu n'avemu, se ne folosim de ea.

D-lu Pasc'a me provóca se respundu: cá óre nu se demoraliséza poporul prin aceea, cá la neuniti se póte face popa si unu birisiu? Eu respundu: a) cá deca din porcariu s'a potutu face popa dela Rom'a, se póte face si din birisiu popa neunitu séu neunitu, numai se invetie, b) cá abusuri se facu si cu santele taine, chiaru si din partea celor ce le administréza, dér' pentru aceea nu potemu dice, cá tainele sunt a se sterge si administratorii loru a se alungá: „nam est modus in rebus“; c) cá: „volenti non fit injuria“, dér', cá se nu se intemple de aceste, poporul trebuie invetiatiu, cá se-si precépa binele seu si se scia, cá nu totu insulu, care se numesce „popa“, e popa; d) cá de fric'a scisiuniloru mai cá lu-ar' santi si la noi, celu puçinu acést'a o arata denumirea mai rezentia a dascaliloru din Aghiresiu, Fetind'i si Mirsidu.

Éca, d-le Pasc'a, unulu dintre acele casuri, in care eu tienu si unirea si desunirea de unu reu. Eu nu asiu santi de popa, nu asiu numi dascalu pe unulu, care n'are cualificatiunea si chiamarea de d' d' popa séu dascalu, de asiu scí, cá se va face hindu si nu neunitu séu unitu. Astfeliu apoi ar' curmá speculele cu religiunea. Ce e dreptu, starea culturala a preotimei gr.-or. de pe aici nu mi place nici mie, dér' nu e pretutindene asia si nu va remané nici aici totu asia, autonomia loru inse 'mi place tare si o dorescu si in biseric'a mea.

Sub b) am disu, cá e desbinare in consistoriu, cá suntu partide, cari lupta cu inversiunare una in contra altei-a etc., de absolutismu nici o vórba. Iaca explicatiunea, dle Pasc'a. Sub fostulu episcopu partidele aceste se conbatau si pe façia si pe ascunsu, dovéda cele-ce s'au publicatu de multe ori prin diuarie si se colportéza pretutindene cu vórba via; sub episcopulu de acum unu membru este insemnatu si venerandu alu consistoriului nu umbra de locu la siedintie (póte nu-lu invita nimene), unii tacu statornicese, alii vorbescu ce vedu, d' episcopulu asculta si face, cum dicu acesti-a — „Mica vré. Ce suntu aceste, dle Pasc'a? conlucrare a binele bisericeii? semne de iubire de nu fratiéscu, d' crestinéscu? guvernare constitutiunala? Sciu si precepu toti acei-a, cari au cetitu punctulu cá consistorialistii cá ómeni culti nu se iáu de capu in consistoriu, nici se arunca cu petrii pe strada, dér' pentru aceea reulu provenitoriu din zămbilegere si aversiune personala nu e mai micu pentru dieces'a nóstra, de-si ascunde dlu Pasc'a inaintea lui capulu in nisipu cá-si struchionulu lasandu celalalte in voi'a lui Iupiter tonante.

Domnulu Pasc'a mai incolo néga lips'a discipliniei in biseric'a nostra, caosulu, ce esista in primit'a cunóscerei oblegaminteloru, drepturiloru si puterii diferiteloru grade preotiesci, néga cá nu se predicá si catechiséza si se provóca parte la „invegritii protopopi, popi, invetiatori, fétii si cantorii“, parte la *relatiunile periodice*. Eu inca me provocu totu la *magritii protopopi, popi, invetiatori etc.*, pentru-cá iubirea loru de dreptate si dorulu de a vedé odata regulate trebile bisericeii nóstre asia, cá se scia fiecare, ce-i a lui, i va face se marturiséscu cu barbatia, cum cá, dieu la noi: „Nescit cui domino pateat unda maris.“ — dér' la *relatiunile periodice* nu me provocu, pentru-cá harthi'a e multu a b d a t o r i a, ce se vede si de acolo, cá n'a cu hohotu, candu ai scrisu, d-t'a dle Pasc'a, timós'a aperare a canoniciloru in contra nepotismului uritosu. Mi-ar' placé multu, cá se descinda dlu Pasc'a din olympu si se véda aceste in realitate si nu din *relatiunile periodice*. Eu inse si pan'atunci, pana-ce vomu avé o parte la a d u ó ' a v e n i r e a d - l u i P a s c ' a, stieniu asertiunile mele si dicu, ce a disu Dumourez cátra Regin'a Marie Antoinette: „Je suis mieux placé que Votre Majesté pour juger des événements“ (Eu am o positiune mai buna decâtu Majestatea Vóstra spre a judecá evenimentele.)

(Va urmá.)

Pentru Romanii inundati din Transilvani'a si Ungari'a.

Comembrulu nostru in comitetulu pentru inundati d. Diamandi I. Manole. care reintorsu septeman'a trecuta din calatori'a s'a, a trimite urmatórea scrisóre ce a primit'o dela „Clubulu Tinerimei Romane“ din Bucurestsi, impreuna cu 500 franci:

„D-lui Diamandi I. Manole, Brasioru.

„Iubite amice! Clubulu Tinerimei din Bucurestsi, destinandu sum'a de lei cinci sute pentru inundatii romani din Transilvani'a, te rogu a primi acést'a suma din partea comitetului clubului si a-o distribui cum va crede comitetulu de ajutore, insti-tuitu in Brasiovu, si in care faci si D-ta parte.

„Alu D-tale amicu

A. Triscu.“

D. Dumitru Ionciovici, membru alu comitetului pentru inundati, ne predá o lista cu 76 franci, ce i s'au inaintatu de cátra dd. Frati Aritonovici din Băcau. Pe acést'a lista au contribuitu:

DD. Ioanu Băcu 4 franci, C. Bacleanu 2 fr. Petrache Neculau 2 fr. D. Stefanache 2 fr. Grigoriu Roiu din Roman 6 fr. Vasile Ioachim din Roman 10 fr. George Florescu si Orgidan din Roman 4 fr. Ghitia Ioanu 2 fr. Vasilia Imandi 2 fr. Ioanu Georgiu 2 fr. Ioanu Ioanovici 1 fr. Niculae Zissn 2 fr. Ghitia Retescu 1 fr. Niculae Petrovits 1 fr. Ioanu Vasiliu 1 fr. M. Kornmann 2 fr. Alecsi Dragici 1 fr. Iacob Acsenti 3 fr. 70 c. S. D. Gheorghiu 2 fr. C. Urziceanu 2 fr. Gitia Radovici 2 fr. D. Georghiu 1 fr. B. Ioanu 1 fr. 30 c. David Ariton 1 fr. Grigorie Suçovanu 2 fr. G. Ionescu 1 fr. Ovanes San . . 4 fr. Vasali Audoniu 4 fr. Christea Lazarovici 1 fr. G. K. 2 fr. A. Lehrmann 4 fr. Sum'a totala 76 franci.

Totu prin d. D. Ionciovici primimu dela d-nulu Hagi Vasilie Frigoriu din Galati 50 fl. v. a.

D-nulu I. Dusoiu, membru alu comitetului pentru inundati, ne mai trimite doue liste cu 237 fl. v. a. si adeva:

List'a Nr. 5: Haecker & Meissner, Heilbron a. a. 10 fl.; Trumauer, Baumwollspinnerei, Vien'a 20 fl.; Lazar Koits, Budapest'a 5 fl.; Bhd. Andreae & Söhne, Frankfurt a. M. 25 fl.; Naumann & Ortlieb, Vien'a 10 fl.; Bartholomäi & Hoch, Heilbronn a. N. 20 fl.; Brauer & Preidel, Vien'a 20 fl., Sum'a 110 fl. v. a.

List'a Nr. 6: Gebrüder Skene, Vien'a 50 fl.; Iohann Gögl, Vien'a 25 fl.; Iordan Timaeus, Bodenbach a. E. 10 fl.; S. Berger & Sohn Vien'a 10 fl.; K. k. priv. Pottendorfer Baumwollspinnerei, Vien'a 25 fl.

„Dela poporulu romanu din Bodu“, prin parochulu romanu gr. or. de acolo, Filipu Creitiaru 7 fl. v. a. — Sum'a totala 127 fl. v. a.

Amu mai primitu din Brasiovu, dela d. Petru Nemesiu notariu publ. 3 fl. ear' din Zernesci dela d. Nicolau Penciu 4 fl. v. a.

Dumbrău, 29 Ianuaru 1880.

Laudabilulu Apelu din Gazeta Nr. 103 nu a remasu nici la poporeni din Dumbrău fara de a strabate la aumile nóstre, desteptandu simpatia cu nefericitii frati ai nostri, care au de a se luptá cu atatea suferintie in urm'a inundariloru. Sosindu momentulu, in care multu stimatulu parochu d-lu Stefan Popu — dupa servitiulu divin in Biserica, — ceti amentitulu Apelu, si provócá — rogá — poporulu, cu cunoscutulu tactu si intie!eptiune, — cá fiecare dupa puterea si indurarea s'a — se ajute la ameliorarea sortii nefericitoru frati ai nostri, — cu lacrimi in ochi si dupa unu suspinu profundu, respunde mai intregu poporulu, in unu tonu moderatu si cuviintiosu in Sta. Beserica: „Din cátu né au datu bunulu D-dieu, dámu cu totii, care cátu vomu puté!! (e de observatu, ca recolte anului trecutu mai multu de jumetate s'aa nemicitu prin intemplari elementare, si grindine).

In diua urmatóre 26/1 s'è formá unu Comitetu spre adunarea ofrandelor, la care judele Comunalu I. Nicóra, cu juratii P. Ciungradi si S. Francu merita tóta laud'a, si, — vorbindu in limb'a poporului — „dela prandiu pâna la ojina!! eata rezultatulu, — s'au adunatu:

Dela d-lu Parochu Stefann Popu 1 fl., D-siór'a Valerie Popu 30 cr., d. L. Popu 2 fl., d-n'a Ana Petricasiu 50 cr., Victoru Petricasiu 10 cr., Emiliu Petricasiu 10 cr., Eclesia 2 fl., Comun'a 2 fl. = 8 fl.

Cucuruzu I. Nicóra Litre 10, T. Giurgiu 4 M. Fogarasiu 2, ved. Cru. Francu 2, I. Francu 4, I. Iancu 2, I. Tirziu 2, Iuanu Petrideanu 10, T. Várady 2, m. Popu 1, I. Láslo 1, G. Lasló 6, m. Tataru 2, ved. I. Nicora 2, ved. Fr. Tataru 2, I. Nicora 10, m. Popa 10, In. Petrideanu 2, ved. S. Petrideanu 2, T. Petrideanu 10, ved. Anna Petrideanu 2, Mirea Stefanu 20, I. Moldovanu 2, P. Nicora

2, L. Geladi 3, M. Petrideanu 2, I. Petrideanu 10, M. Petrideanu 4, Garmasiu 2, M. Tataru 10, ved. M. Geladi 4 T. Petridranu 1, V. Petrideanu 2, ved. Domnica Tataru 14 Ach. Nicora 6, I. Geladi 10, ved. Crusitie Ienei 4, L. Popa 20, I. Iurgiu 4, O. Tataru 10, V. Geladi 4, T. Frincu 10, G. Craiu 4, M. Ienei 2, I. Ienei 4, L. Tataru 6, I. Suci 2, G. Frinku 2, P. Nicora 10, M. Popa 4, ved. Marisca Popa 10, M. Tataru 10, V. Tataru 4, P. Ciungradi 4, G. Ciungradi 4, I. Tataru 6, ved. Titiana Tirziu 4, St. Török 6, I. Berariu 6, G. Tirziu 2, T. Ciungradi 2, ved. Marie Barbosu 2, P. Moldovanu 2, T. Petrideanu 2, V. Popa 2, I. Frincu 4, Todoru Fagarasiu 2, N. Iuanasiu 6, V. Láslo 2, T. Popa 6, C. Corbu 2, S. Frincu 2, Georgiu Getzel 2, P. Moldovanu 2, I. Popa 10, Lika Török 6, Simeonu Petrideanu 6, ved. Marie Petrideanu 10, si I. Petrideanu 2 Litre. — Sum'a 20 si 2 deca litre, care prefacandu-se in bani à 85 cr, pe doi deca litre resulta 17 fl. v. a. La inceputu amintitii bani gat'a 8 fl. Sum'a totala 25 fl. v. a.

care Suma me grabescu a v'o tramite spre intrebuintiare dupa prudenta cunoscintia

Cu totu respectulu

Ladislau Popu
Capit. e. r. pens.

Péna acuma au incursu la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“ in totalu 1001 fl. 92 cr.; franci 2461 si 100 mărcei germane.

(Va urmá.)

[Concertulu filantropicu.] Cetimu in „Romanulu“: Suntemu astadi in placut'a positiune de a poté publicá program'a concertului, ce se va dá in folosulu celor suferinti de artistii cei mai distinsi din tíera, sub inaltulu patronagiu alu M. S. R. Dómn'a Elisabet'a si cu bine-voitorulu concursu alu mai multoru dómne din societate, ale caroru nume le-amu publicatu deja. Dupa cum amu si anuntiatu, acestu concertu, care fusese ficsatu pentru ieri 17 a. c., a fostu amanatu pentru Marti'a viitóre, 22 Ianuaru. Eca acum bogat'a si variat'a programa a acestui concertu:

PROGRAMA.

Partea I.

1. Verdi. — Uvertura din „Veseperele Siciliai“, esecutata de orchestra Teatrului Italianu.
2. Mendelssohn — Quartet de corde, esecutatu de d-nii frati Schipeck si C. Dimitrescu.
3. Arditi. — L'Estasi, valsu, cantatu de d-sióra Teodorini.
4. Gomes. — Brindisi din Guarany, cantatu de d. Pogliani.

Partea II.

Bunulu odinóra, piesa in unu actu, jucata de d. Millo, cu concursulu d-nei Romanescu si alu d-lui Manolescu.

Partea III.

1. Rossini. — Uvertura din „Guglielmo Tell“, esecutata de orchestr'a Teatrului Italianu.
2. Verdi. — Bolero din „Veseperele Siciliane“, cantatu de d-ra Mantilla.
3. Wiest. — Solo pentru violina, pe arii nationale, esecutatu de autoru.
4. Hübsch. — Adio, romantia, cuvintele de capitaniu Baicoianu, cantata de d-ra Teodorini.

Orchestr'a va fi direasa de maestrulu G. Caivatti.

Diverse.

[Distinctiune.] Majestatea S'a a binevoitu a conferi comitelui supremu alu comitatelor Brasiovu si Fagarasiu, Iuliu de Szentiványi, in recunóscerea meriteloru cástigate in serviciulu publicu, crucea de cavaleru alu ordinului Leopoldinu cu scutirea de tace.

[Limb'a romana la universitatea din Budapest'a.] Cetimu in „Pesti Napló“: „Alexandru Romanu, professoru de universitate, anuncia prelegerile sale pe tabl'a cea négra a universitatii de Budapest'a in limb'a romana. Acestu casu a provocatu cu dreptu cuventu (meltán) indignatiune in cerculu ascultatoriloru dela universitate“. — Notiti'a acést'a laconica se caracteriséza pe sine insasi si nu ar' mai avé lipsa de comentariulu nostru. Ceea ce ne surprinde este, cá unu organu mare seriosu cá „Pesti Napló“, a fostu in stare se publice in fruntea varietatiloru sale o asemenea manifestatiune de indignatiune copilarésca plusquam siovinistica. Scimu fórté bine, cá si

„Pesti Napló“ se numera între aceia, cari se imple de indignatiune de câte-ori dau în „patri'a maghiara“ și peste ceva, ce nu e specificu maghiaru, d'ér' ilu tieneamu atâtu de politicu, că celu puțin se nu se face de risu cu indignatiunea. D. Ales. Romanu este profesor de limb'a romana, acést'a trebuia se-i fia cunoscutu și diuarului „Pesti Napló“ și domniloru auditori dela universitate. Cumu vine d'ér' de se indignéza d-loru pentru că d. Romanu si-a anuniatu prelegerile în limb'a romana? Atunci indignatiunea va trebui se ajunga la culme, candu acei tineri universitari trecându pe lînga auditoriulu, unde prelege d. Romanu, ilu voru audi declamandu vr' unu versu eroicu romanescu. Pe langa atata indignatiune vieati'a dlui Romanu nici nu ar' mai fi sigura între murii universitatii din Pest'a. Abstragându dela usulu ce domnesce pe la alte universitati, cu deosebire la cea din Vien'a, că anuniurile se se face și în limb'a, ce se propune, suntemu siguri că d. Romanu déca ar' fi vediatu că pe langa studentii romani dela Universitate, și studentii maghiari se intereséza atâtu de multu de limb'a romana, nu ar' fi intrelasatu niciodata de a-si anuntia prelegerile și în limb'a maghiara. Ce interesu potu avé ei inse pentru prelegerile dlui Romanu, déca unu simplu anunziu romanescu pe tabla a fostu în stare se provóce „drépt'a loru indignatiune“?

[C a s u d e m ó r t e.] — D. avocatul Ar. Densușianu a suferitu o pierdere fórté durerósa. Fiiulu seu celu mai mare, plinu de sperantia, F a b i u C a m i l u, scolaru de a 3-a clasa gimnasiala, a fostu rapitu dupa scurta suferintia de crud'a mórte în 17/29 Ianuaru din sinulu familiei sale. Adresamu neconsolabililoru parinti espresiunea viuei nóstre condolentie.

[J u n i m e a r o m a n a d i n A r a d u] va arangia unu balu romanu în Aradu, în sal'a otelului „Crucea alba“, Joi la 14/26 Februaru 1880. Venitulu este meritul pentru alumneulu institutului pedagogicu-teologicu romanu dia Aradu. Oferte generóse se potu tramite la cassariulu comitetului d. Dr. Lazaru Petroviciu.

[C à t r a I a s i a n i] Din incidentulu arderei vechiului palatu domnescu actualminte „Palatu administrativu“ din Iasi, Domnitoriulu C a r o l u a adresatu urmatórea telegrama ministrului de interne Cogalniceanu, care se aflá în Iasi: „Am luat cunoscintia cu adéncá mahnire despre detaliurile ce 'mi dati asupra tristei intemplerii din Iasi și a nenorocitului incendiu alu Palatului administrativu. Regretu din sufletu, că Iasii, a dou'a capitala a terei, orasiulu cătra care am deosebitu iubire a perdutu unulu din cele mai de capetenia ale sale monumente. Cu câtu inse leaganulu Unirei este, în acestu momentu, de incercatu, cu atâtu afectiunea Mea și a terei se ridicá în înaltimea restristei venite asupr'a s'a. Puteti asigurá pe iubiti Mei Iasiani, că atâtu Eu câtu si guvernulu vomu depune tóte staruintiele, că palatulu administrativu, cu care se faleau se fia ridicatu din cenusia și se se înalté mai maretu și mai frumosu. Contežu pentru acést'a pe generositatea și iubirea tuturor Romaniloru cătra tíera și cătra monumentele ei.“ — D. min. Cogalniceanu a adusu telegram'a acést'a la cunoscintia Iasianiloru prin urmatórea adresa: „Iasianiloru! Mari'a S'a Regala Carolu I pentru care, precumu bucuriile Sale asemenea și durerile natiunei sunt durerile animei Sale, adéncu mahnitu de nenorocirea ce a bantuitu orasiulu nostru, L e a g a n u l u U n i r e i, prin arderea vechiului nostru P a l a t u D o m n e s c u, a binevoitu a 'mi adresá depesi'a mai susu reproducu. Eu v'o aducu la cunoscintia că o marturia a nobileloru cugetari ale Suveranului Romaniei pentru a dou'a S'a capitala, că unu semnu de durerósele Sale simtiri pentru restristea ce ne lovesce, că o generósa inchizisiuire, ce vedá în numele natiunei, că Palatulu nostru, de care cu dreptu cuventu noi Iasiani ne faleamu, va fi în curéndu redicatu din cenusia și se va realtia mai maretu decâtu fusese înainte sinistrului. Se traiéscá bunulu nostru Domnu! Se traiéscá Romania! Se traiéscá orasiulu Iasi!“

(Vinerea.) Vinerea e considerata că o di nefasta și multi individi chiaru de acei ce rationéza în deajunsu nu îndrasnescu a incepe o caletoria în diu'a de Vineri. Unu americanu a voitu se demonstreze, că pentru compatriotii sei acést'a di trebuie se fia considerata că o di fericita. În adevéru: Vineri 3 Augustu 1492 Cristofu Columbu plecă pentru a descoperi America. Vineri 13 Ianuaru 1493 elu plecă pentru Europ'a și ajunse în Spania, Vineri 15 Martiu 1493. Vineri 13 Iuniu 1494 elu se aflá în faci'a pamé-

tului descoperitu, În adevéru urmarindu mai departe lucrurile vomu vedé că: Vineri 15 Martiu 1497 Jeanu Cabot plecă pe urmele lui Christofu Columbu: Vineri 7 Septembrie 1565 Espaniolulu Melendez fundá orasiulu St. Augustinu; Vineri 10 Novembre 1620 nav'a americana „Princeton“ duse primii emigranti în America. Vineri 22 Februaru 1732 se nascu Washington. Vineri 16 Iuniu 1766 fu dat'a luptei delé Brunkers-Hill. Vineri 7 Octobru 1777 se supuse Saragos'a în urm'a careia interveni Franci'a. Vineri 22 Septembrie 1780 se descoperi tradarea lui Arnold. Vineri 7 Iuniu 1786 se intruní congressulu dela Filadelfia în urm'a căruia se declará independentia Statelor-Unité.

„Fam.“

[Situati'a obligatiuniloru domeniiale romane.] Situatia Domenialeloru, care de la emissiunea loru și péné astadi n'a incetatu unu momentu d'a se bucurá de favórea publica, chiaru în timpulu criseloru ce am traversatu, se presinta de astadata în conditiuni mai bune si mai prospere de câtu în veri-ce altu anu trecut. Obligatiunile imprumutulu domeniialu, de 78 milliône franci, s'a emis precum se scin, pe termen de 20 de ani începédu dela 1872 și încheindu se la 1892. Din numerulu de 7,800 serii de Obligatiuni domeniiale, câtu constitué valórea imprumutulu, s'a scosu la 8 trageri urmate péné acum, seriile urmetóre. Dela 1872 — 1878 serii 1,572 în valóre de 15,704,000 în anulu 1879 serii 302 3,017,000 Totalu Serii 1,874 în valóre de 18,721,000. Restulu de 5,926 serii (si o fractie) reprezentandu inca unu capitalu de 59,279,00 franci, se voru trage în intervalu de 12 ani, d'aci înainte pentru amortisirea acestui imprumutu în întregimea lui. Prin legea din 22 Iuniu 1871. ipotocandu-se acestei case venitulu a 400 mosii ale Statului pentru plat'a procentelor si amortismentelor în suma de 8 milliône anualu, Cas'a aru fi urmatu se incaseze dela Iuliu 1871 péné la finele anului 1879 franci 68,000,000. Ea a incasatu péné la 30 Septembrie 1879, 62,811,982 franci, cu care a platitu procente si amortismente în suma de fr. 61,991,360. Din seriile esite la sortiu în suma de 18,721,000 s'a platitu 17,278,000 mai ramaindu de plata 1,443,000. Cupónele exigibile dela începutu atingu cifr'a de 45,279,760 franci. Din aceasta suma s'a achitatu 44,713,360 franci, mai ramaindu de plata fr. 566,400. Suma totala a cupóneloru si a Domenialeloru în circulatiune exigibile si neprezentate inca spre aquitare atinge d'ér' cifr'a de 2,009,400 franci. „Cur. Fin.“

Multiamita publica.

Subscrisul Comitetu multiamesce pentru vestmintele daruite invetiaceiloru romani dela meserii, Onoratiloru Domni Dimitrie Eremi'a, Constantinu Steriu, Dr. Petru Cioranu, Ioanu Lengeru, Nicolae Flusureanu, Simion Damianu si Constantinu Voicu. Dupa întocmirea Vestmintelor în Seara Serbarii Nascerii Mantuitorului séu îmbracatu 13 copii dela meserii fórté seraci, cari inca au multiamitu cu mare bucuria. — Mai fiindu multi invetiacei lipsiti de vestminte si incaltiaminte se primescu asemenea haine.

Comitetulu Asociatiunei pentru sprijinirea invetiaceiloru si Sodaliloru romani moseriasi.

Palatulu ocármuirei din Iasi. — Amu relatatu în numerulu trecut, că palatulu acest'a, numitu acum „Palatu administrativu“, s'a prefacutu septeman'a trecuta în cenusia. Acést'a vechia zidire au arsu de repetite ori în cursulu timpiloru. Credemu, eá va interessá si pe cetitorii nostri a ceti asupra palatului domnescu din Iasi o schitia biografica, estrasa din „calindariulu pentru poporulu romanescu“ pe anulu 1845, redactatu de d. M. Cogalniceanu. Eata-o:

Cea mai vechia, cea mai insemnata, cea mai frumoasa zidire din Iasi, este negresitu si astadi curtile Domnesci, séu cumu i se dice astadi Palatulu Ocármuirei. Prin temelile sale elu este legatu cu epoc'a Romaniloru. Inca în timpurile cele mai inapoiate, candu Traianu isi asiediasé aici residenti'a în vremea resbelului seu împotriva lui Decebalu, si a prefacerii Daciei în provincia supusa vulturului imperatescu acestu palatu dupa traditiune cuprindeá peste o mie de apartamenturi. Dupa ce Moldavia, din colonia Romana, în urm'a multoru veacuri, se schimba în principatu neaternatu, acést'a antica cetate, căci merita numele, fu prad'a unui cumplitu focu, care la anulu 1460 sub marele Stefanu prefacú în cenusia totu orasiulu. Cinci ani în urma, indata ce eroulu Domnu gasi odihna din partea dusmaniloru straini elu o rezidi éراسi: si poporulu ear' nu elu o numí Stefanoviti'a. La anulu 1491 residenti'a Domnesca în mare parte fu éراسi arsa, în câtu dupa câteva ani ea numerá numai siése sute de odai, care si aceste prin nepasarea urmatoriloru stapanitori se imputinara totu mai multu, Domnulu Stefanu Toms'a (1615) inse ardindu si pre aceste. Curtile în vremea lui Alexandru Mavrocordatu V. V. ajunsera a numera d'abia un'a suta locuintie. Dér' inca si cu acést'a reductiune palatulu totu érá inca unu monumentu vrednicu de

vediatu: din tóte partile alergá strainii se'lu viziteze; si Moldovenii prin o fala nationala ce nu se póte discutiuta ilu privea, că martuulu secularu, că pastratorulu istoriei loru. În adevéru acést'a zidire érá plina de suveniru pretiose animii Romaniloru, aducéndule aminte de nesce timpuri mai fericite si mai slavite în vremea Domnului Dimitrie Cantimir, curtile se impartiea inca în apartamenturi, (séu case cumu se dicoa atuncia) mari si în apartamenturi mici, la cele dantai au primitu Domnulu pe Petru celu mare; si în acesta din urma Dómn'a au datu masa imperatesci lui, candu acást'a la anulu 1711 a venit în Moldov'a asupra Turciloru.

Pe locul unde cu doi ani înainte, érá pórt'a Domneasca, radicata în starea ce am vediat'o si noi de cătra Alexandru Muruz, în capulu ulitii mari, érá unu turnu cadratu, în felulu celui ce este si astadi deasupra Portii Goliei. În acestu turnu renoitu de betranulu Grigorie Ghica V. V. (1727—1733) se afla paraclisulu Domnesc, în care se facea tóte ceremoniile religiose ale curtiei si juramintele politico ale boeriloru, intr'aceasta s'au juratu si tractatulu de aliantia încheiatu între Pétru celu mare si Dimitrie Cantimir. Pe paratii capelii érá în réndu cronologicu asiediate portitele Domnitoriloru Moldovei, începédu dela Bogdan-Draculu. Curtile érá încungiurate de unu zidu cadratu, intaritu cu turnuri; în unulu din aceste, acelu despre Bahlui, care péné la 1834 érá inca în picioare, pe locul ce forméza astadi coltiulu casarmei grenadiriloru, ce este în ulitia în prijiu caseloru repositului logofetu Grigorie Ghica, în ácelu turnu dicu s'au taiatu vorniculu Manolache Bogdan si spatarulu Ioan Cuza, prin porunc'a Domnului Constantin Muruzu în 18 Augustu 1778. Zidulu din prejurulu curtiloru avea trei intrári: un'a pórt'a Domneasca în capulu ulitii-mari, a dou'a despre Sf. Nicolai celu mare numita pórt'a Draganiloru, a treia despre Bahluiu, cei dicea pórt'a Sameniloru.

Inse tóte aceste zidiri cu anticatitile ce cuprindeá, cu partea ce mai remase în tíera din archiv'a nationala dusa în Poloni'a de cătra Mitropolitulu Dosoftei, sub Sobieschi, cu odórele Domniei, tóte fura prad'a unui alu patrulu focu mai cumplitu de câtu cele d'antai trei, carele la anulu 1783, sub Alexandru Mavrocordatu din tóta curtea Domneasca se lasá peatra peste peatra. Domnulu se mutá atunci în casele Mitropoliei care si ele fura prefacute în cenusie; Mavrocordatu urmatu de pojaru se trase în cetatiu'a Galata, d'ér' si de acolo fu éراسi silitu a esi prin unu focu ce isbucni în manastire si urmatu de numele Parlea Voda, cu care ilu porecli norodulu, elu se asiedia în casele Hatmanului Costachi Ghica, astadi a hatmanului Alecu Roset Rosnovanu (Universitatea). De atunci residenti'a domnesca fu candu în acestu palatu, candu în casele d-sale logofetului Alecu Mavrocordatu, mai în susu de Biseric'a Buna-Vestire. La anulu 1803 inse Domnulu Alexandru Muruzu se hotari a reedificá curtile vechi. Dupa ce se adunara cele mai bune materii, aleganduse cheresteau'a cea mai aleasa din Carpati, aducéndu-se varu tocmai de la Orhei, si toti mesterii plinduse cu bani hotariti, zidirea se începé în vér'a anului 1803, sub de aprópe privighere a orénduitului boeriu Vorniculu Sandulachi Sturza, avendu de ajutoru pe vorniculu Iordachi Draghici, pe care Domnulu dupa seversirea palatului spre resplatare ilu numi Paharnicu. Domnulu vizitá singuru în tóta diu'a lucrulu, care se urmă necontentu si a staruintia péné în vér'a anului 1806. Atunci zidirea érá gata deseversitu.

DE INCHIRIATU.

În tienutulu Prahovei lînga Sinaia sunt trei munti de datu pentru erbáritulu oiloru, pe unulu séu si pe mai multi ani.

Doritorii se se adreseze la proprietariulu d-nulu **Niculae Cretulescu** Bucuresci séu la arendasii paduriloru d. **G. Fotescu** si **Kászony** în Predealu.

1—3

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 3 Februaru st. n. 1880.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	71.85	Oblig. rurali ungare . . .	89.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) . . .	73.10	„ „ Banat-Timis . . .	88.50
Losurile din 1860 . . .	132.—	„ „ transilvane . . .	87.—
Actiunile bancei nation. . .	849.—	„ „ croato-slar. . .	91.—
„ instit. de creditu . . .	303.60	Argintulu în marfuri . . .	—
Londr'a, 3 luni . . .	117.—	Galbini imperatesci . . .	5.53
		Napoleond'ori . . .	9.34%
		Marci 100 imp. germ. . .	57.8%

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gótt si fiu Henriu.